

SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA ZADAŃ PLANU PRACY 2013
Lomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi

Lp.	Planowane działania	Wykonanie	czas realizacji (miesiące)
I. Ochrona przyrody i krajobrazu			
1.	Prace monitoringowe:		
a)	populacji bociana białego na obszarze Parku i otuliny,	Przeprowadzono monitoring bociana białego na terenie Parku, podczas którego w 113 zasiedlonych gniazdach stwierdzono obecność 294 młodych bocianów (o 15 osobników więcej niż w 2012r), co daje średnio ok. 3 młodych na parę .	VII
b)	populacji nietoperzy zimujących na obszarze Parku,	Przeprowadzono monitoring nietoperzy. W 28 miejscach zimowania naliczono razem 238 osobników, w tym: 109 nocków natterera, 58 nocków rudych, 2 mroczki późne, 53 gacki brunatne, 16 osobników nie oznaczono. Najwięcej nietoperzy, bo aż 57 naliczono w piwnicach starego browaru w Drozdowie.	II
c)	populacji płazów,	Przeprowadzono monitoring płazów przy przepustach w pobliżu rezerwatu Kalinowo. Akcja trwała w dniach 18 kwietnia – 28 kwietnia b.r. Stwierdzono łącznie 4637 sztuk płazów, przeważały żaby zielone, moczarowe, trawne i ropuchy szare. Największe nasilenie wędrówek płazów zaobserwowano w pierwszych dniach monitoringu. W ramach monitoringu prowadzone były zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży, zarówno teoretyczne jak i terenowe (przy przepustach).	IV
d)	populacji bobra europejskiego,	Dokończono monitoring bobra europejskiego w sezonie 2012/2013 (styczeń 2013). Łącznie na terenie Parku w sezonie 2012/2013 zinwentaryzowano 7 żeremi oraz 32 systemów nor, co może świadczyć o obecności ok. 39 rodzin bobrowych. Wszystkie miejsca, gdzie zlokalizowano ślady działalności bobrów zostały naniesione na mapę. Ogółem szacuje się, że w Parku zamieszkuje ok. 144 osobników bobra europejskiego. Rozpoczęto monitoring bobra w sezonie 2013/2014. Kontrolą objęto Narew na odcinku Piatnica - Bronowo wraz z przyległą doliną, Gać, Łojewek i Narwicę. Zinwentaryzowano łącznie 6 żeremi i 23 nory, szacunkowo więc doliczono się 107 osobników. Brak ujemnych temperatur uniemożliwił penetrację podmokłych części Parku: olszyny krzewskiej i pniewskiej.	I, XII
e)	siedliska kukułki krwistej i szerokolistnej	Przeprowadzono dwukrotną kontrolę zalewowej łąki w okolicach Drozdowa pod kątem występowania tam dwóch gatunków kukułek: krwistej i szerokolistnej. Długo utrzymująca się zima opóźniła proces kwitnienia tych roślin. Kwiatostany pojawiły się dopiero w połowie czerwca, natomiast stan populacji był znacząco większy niż w poprzednim sezonie. Naliczono łącznie 318 sztuk kukułek (w tym 58 szerokolistnych i 260 krwistych)	V-VI
f)	kolonii czapli siwej w Piątnicy Włościańskiej	Wielokrotna kontrola kolonii czapli siwej w Piątnicy wykazała obecność 18-tu (o 3 więcej niż w poprzednim sezonie) różnej wielkości gniazd umiejscowionych na szczytach olch. Pierwsze czaple w kolonii pojawił się 8 kwietnia. Szacowana jest obecność ok. 30-tu dorosłych osobników	II, V
2.	Opieka nad ptakami wymagającymi leczenia, okresowe przetrzymywanie, dokarmianie, przekazywanie do ośrodków stałego pobytu.	W 2013 roku w działającym przy ŁPKDN Ośrodku Rehabilitacji Zwierząt udzielono pomocy 38 bocianom białym, 1 błotniakowi stawowemu, 3 białorzynom, 1 puszczykowi, 2 jerzykom, 1 krogulcowi, 1 dzięciołowi średniemu, 1 czapli siwej, 1 chruścielowi, 1 pisklęciu nieoznaczonego gatunku. Wszystkie ptaki były otoczone opieką weterynaryjną, pielęgnowane i karmione przez pracowników Parku. Zbyt duże obrażenia wewnętrzne nie pozwoliły na uratowanie części ptaków. Ptaki, które rokowały na wyzdrowienie zostały przewiezione do ośrodków stałej opieki lub wypuszczone do środowiska naturalnego.	III - X
3.	Inwentaryzacja przyrodnicza stanowisk gatunków roślin prawnie chronionych, rzadkich i zagrożonych we współpracy z botanikiem.	Przeprowadzono inwentaryzację botaniczną cennej zalewowej łąki w okolicach Drozdowa we współpracy z botanikiem. Jednym ze składowych tejże łąki jest zespół zwany bobrkowiskiem w skład którego wchodzi bobrek trójlistkowy, skrzyp bagienny, tatarak i kosaciec żółty. Jedną z cenniejszych roślin jest również kukułka bałtycka (<i>Dactylorhiza baltica</i>). Niepokojąca jest obecność inwazyjnego gatunku; niecierpka Roylea, nienotowanego do tej pory w okolicach Drozdowa.	VIII
4.	Bieżące uzupełnianie dokumentacji fotograficznej przyrody parku.	Na bieżąco uzupełniano dokumentację fotograficzną przyrody Parku, zdjęcia są wykonywane podczas każdej lustracji terenu oraz podczas prac monitoringowych – zdjęcia zamieszczane są m.in. na stronie internetowej Parku.	I - XII

5.	Observacja w terenie potencjalnych stanowiska żółwia błotnego i objęcie ich ochroną w przypadku jego występowania.	Przeprowadzono 11 kontroli potencjalnych miejsc występowania żółwia błotnego. Kontrolą objęto wytypowane w poprzednich latach potencjalne miejsca rozrodu i powiązane z nimi trasy wędrówek. Nie stwierdzono obecności żółwia błotnego na terenie LPKDN.	V-X
6.	Kontrola stanu technicznego i czyszczenie budek lęgowych kraski w ramach reintrodukcji gatunku zagrożonego wyginięciem.	Dokonano kontroli stanu technicznego i czyszczenia budek lęgowych rozwieszanych w 2012 roku w dolinie Narwi. Kontrola wiosenna nie doszła do skutku ze względu na długo utrzymujące się rozlewiska. Wszystkie skontrolowane budki były użytkowane przez ptaki. We wszystkich obiektach stwierdzono gniazda szpaków.	X
7.	Indentyfikacja źródeł występujących na terenie Parku.	Dokonano identyfikacji czynnych źródeł występujących na terenie LPKDN oraz określono ich zagrożenia. Nagromadzenie ekosystemów źródłiskowych występuje wzdłuż wysoczyzny po prawej stronie Narwi na trasie Piątница - Drozdowo (8 czynnych źródełisk). Każde ze źródełisk jest bardzo cennym, priorytetowym dla sieci Natura 2000 biotopem charakteryzującym się stabilnością temperatury, a co za tym idzie występowaniem specyficznych organizmów roślinnych i zwierzęcych.	VI
8.	Rozpoznanie tras migracji zwierząt we współpracy z kołami łowieckimi i OHZ Olszyny	Dokonano rozpoznania tras migracji zwierząt po konsultacjach z miejscowymi kołami łowieckimi i OHZ Olszyny. Główne trasy zostały naniesione na mapę w skali 1:50 000 z zaznaczeniem miejsc przecięcia się tras migracji z drogami publicznymi.	III
II. Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń Parku			
1.	Patrolowanie terenu Parku i otuliny w celu identyfikacji i oceny potencjalnych zagrożeń, w tym pod kątem przestrzegania zapisów planu ochrony Parku oraz innych przepisów z zakresu ochrony środowiska (m.in. gospodarki odpadami, utrzymania	Prowadzono bieżącą lustrację terenu Parku w celu identyfikacji zagrożeń (utrzymanie porządku, gospodarka odpadami, nawożenia gnojowicą itp., razem 42 lustracji terenowych z których sporządzono notatki służbowe w tym 11 szt. dot. odpadów, 3 - dot. gnojowicy, 11 - bezpieczeństwa na wodzie, 4 - dot. oznakowania terenu, 13-inne).	I - XII
2.	Kontynuacja przeprowadzania ankiet wśród mieszkańców Parku dotyczących gospodarki wodni - ściekowej i odpadowej	Kontynuowano wśród mieszkańców Parku ankiety dotyczące gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej. Ankieta objęto miejscowości: Niewodowo i Rakowo w sumie 58 gospodarstw.	I-III
3.	Współpraca i współdziałanie z organami administracji państwowej (m.in. RDOŚ, WIOŚ, Policją, Inspektoratem Nadzoru Budowlanego) w zakresie przestrzegania zakazów obowiązujących na terenie Parku	Współpracowano z organami administracji państwowej w zakresie przestrzegania zakazów obowiązujących na terenie Parku m.in. współpraca z Policją w sprawie nielegalnego składowania odpadów w lesie między Kotami i Kossakami, współpraca z RDOŚ w sprawie wycinki drzew w obrębie wsi Pniewo, współpraca z WIOŚ w sprawie domniemanych nieprawidłowości w jednym z gospodarstw hodowlanych w Drozdowie.	I - XII
4.	Oznakowanie i zabezpieczenie miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych	Zakupiono i ustawiono w terenie znaki dotyczące bezpieczeństwa na wodzie (54). Miejsca ustawienia znaków naniesiono na mapę. Po sezonie letnim znaki zostały zebrane, w celu ochrony ich przed kłami i rozlewiskami.	V-XI
III. Ochrona wartości historycznych i kulturowych			
1.	Propagowanie wartości historyczno-kulturowych związanych z terenem LPKDN	Walory historyczno - kulturowe Parku promowano podczas udziału w festynach rodzinnych, ekologiczno- przyrodniczych, targach turystycznych oraz podczas bieżącej działalności edukacyjnej.	I - XII
2.	Opracowanie zestawu kart przedstawiających zabytki kulturowe z terenu Parku i otuliny	Opracowano materiały do stworzenia zestawu kart pocztówkowych. W wydanym zestawie znajduje się 8 kart pocztówkowych przedstawiających zabytki i obiekty kulturowe występujące na terenie LPKDN, obwoluta z mapą parku oraz najważniejszymi informacjami o tych obiektach. Wydawnictwo to posłuży promowaniu walorów historycznych i kulturowych Parku wśród turystów. Zdjęcia pozyskano nieodpłatnie od fotograika specjalizującego się w uwiecznianiu zabytków.	IX-XII
3.	Prowadzenie ewidencji oraz gromadzenie informacji na temat obiektów cennych pod względem kulturowym i historycznym.	Przeprowadzono lustrację terenową pod kątem inwentaryzacji przydrożnych krzyży i kapliczek zlokalizowanych wzdłuż drogi Janczewo - Drozdowo po prawej stronie rzeki Narew. Inwentaryzacja kapliczek po lewej stronie rzeki będzie kontynuowana w 2014 roku.	I - XII
IV. Działalność edukacyjna			
1.	Organizacja konkursów:		
a)	XIII edycja ogólnopolskiego konkursu wiedzy przyrodniczej „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski” – etapy I-III dla uczniów szkół gimnazjalnych;	Przeprowadzono III etap parkowy XII edycji konkursu „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”. do rywalizacji w tym etapie przystąpili uczniowie z Publicznego Gimnazjum nr 8 w Łomży oraz uczniowie z Publicznego Gimnazjum w Piątnicy. Zwyciezcami III etapu została drużyna gimnazjalistów z Piątnicy. Uczestniczono w IV etapie (wojewódzkim) ww. konkursu, który odbył się w siedzibie Suwalskiego Parku Krajobrazowego. Drużyna reprezentująca LPKDN, czyli Publiczne Gimnazjum z Piątnicy, zajęła II miejsce. Województwo podlaskie na finale ogólnopolskim reprezentowała drużyna z obszaru Suwalskiego Parku Krajobrazowego. We wrześniu rozesłano informację do szkół gimnazjalnych o rozpoczęciu kolejnej XIII edycji konkursu. Do udziału w konkursie zgłosili się uczniowie z Publicznego Gimnazjum nr 8 w Łomży oraz uczniowie z Publicznego Gimnazjum w Piątnicy. W listopadzie przeprowadzono I etap konkursu (szkolny). Kordynatorem w województwie podlaskim w 2013/2014 roku jest Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi.	I, XI - XII

b)	konkurs plastyczno-literacki pt. "Nie tylko dudek ma swój czubek - ekspresje na temat czajki" skierowany do uczniów szkół podstawowych	Zorganizowano i przeprowadzono przy współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podlaskiego w Białymstoku konkurs plastyczno-literacki pt. „ Nie tylko dudek ma swój czubek - ekspresje na temat czajki ” skierowany do uczniów szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie Parku i jego otuliny. Celem konkursu było m.in. pobudzenie zainteresowań przyrodniczych wśród dzieci oraz promowanie wartości przyrodniczo - krajoobrazowych LPKDN. Na konkurs wpłynęło 40 prac. Konkurs rozstrzygnięto w dwóch kategoriach wiekowych klasy I-III i IV-VI. Łącznie przyznano 6 nagród i 11 wyróżnień W siedzibie Parku przygotowano wystawę pokonkursową.	V - VI
2. Edukacja dzieci i młodzieży:			
a)	opracowanie i rozpropagowanie programów edukacyjnych w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i szkołach średnich, a także ośrodkach zarządzających oświatą,	Wraz z rozpoczęciem roku szkolnego, przygotowano i rozesłano ofertę edukacyjną do placówek szkolnych zlokalizowanych na terenie Parku, otuliny i okolicznych miejscowości. Tegoroczna oferta zachęca do comiesięcznych spotkań w Parku, w ramach tzw. "tematów miesiąca" związanych z aktualnymi zjawiskami w świecie przyrody. Oprócz udziału w ciekawych zajęciach przyrodniczych zaproponowano także możliwość uczestniczenia w różnorodnych akcjach związanych z ekologią i ochroną przyrody, w warsztatach fotograficznych bądź przyrodniczych, czy też konkursach plastycznych. W celu uatrakcyjnienia oferty położono szczególny nacisk na poznawanie przyrody poprzez wycieczki terenowe, dzięki którym uruchomione są wszystkie zmysły m.in. wzroku, słuchu, dotyku i węchu. Zajęcia zostały skonstruowane w taki sposób, aby każdy ich uczestnik mógł samodzielnie odkrywać tajniki przyrody.	VIII - IX
b)	prowadzenie zajęć dydaktycznych skierowanych do różnych grup wiekowych ("zielone lekcje" w szkołach, w siedzibie Parku, na ścieżkach edukacyjnych itp.);	Prowadzono zajęcia edukacyjne, w których uczestniczyło 5194 uczniów i 415 opiekunów ze szkół podstawowych, gimnazjalnych, przedszkoli oraz uczelni wyższych zlokalizowanych na terenie Parku, otuliny i poza jego obszarem.	I - XII
c)	zorganizowanie cyklu spotkań z przyrodą w dwóch oddziałach Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łomży	W ramach współpracy nawiązanej z dwoma oddziałami Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łomży przeprowadzono cykl spotkań przyrodniczo - ekologicznych dla dzieci i uczniów z łomżyńskich szkół i przedszkoli. Tematyka spotkań była różnorodna i dostosowana do wieku odbiorców. W ramach spotkań dzieci nie tylko poznawały ciekawostki o życiu bociana, bobra, płazów, zająca, ale uczyły się także o prawidłowym zachowaniu w lesie, o segregacji odpadów oraz o formach przyrody występujących na terenie Parku.	I - XII
d)	zorganizowanie integracyjnych warsztatów fotograficznych pt. "Znaczenie i piękno przyrody doliny Narwi" przy udziale Warsztatów Terapii Zajęciowej w Marianowie	Warsztaty fotograficzne pt. „Znaczenie i piękno doliny Narwi” zostały zorganizowane przy współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podlaskiego w Białymstoku i Stowarzyszeniem Rodzice Dzieciom: Troski Specjalnej w Marianowie. W warsztatach wzięli udział podopieczni Warsztatów Terapii Zajęciowej w Marianowie, studenci z Uniwersytetu Łódzkiego pochodzący z Ukrainy, Białorusi i Polski oraz wolontariuszka Parku. Przez trzy dni grupa fotoamatorów zwiedziła najciekawsze zakątki Parku znajdujące się po dwóch stronach rzeki Narwa. Efektem trzydniowej pracy uczestników warsztatów było ponad 1700 fotografii. Wraz z rozpoczęciem warsztatów ogłoszono konkurs na najlepsze zdjęcie. Spośród wszystkich prac komisja konkursowa przyznała 3 nagrody główne, 3 wyróżnienia specjalne oraz 12 wyróżnień. Wręczenie nagród odbyło się na uroczystym podsumowaniu warsztatów. W ramach przeprowadzonych warsztatów wydano kalendarz na 2014 rok oraz stworzono wystawę fotograficzną.	V - VI
e)	przeprowadzenie spotkań edukacyjnych w przedszkolach i szkołach podstawowych pt. "Klekotek z drozdowskiego gniazda"	W oparciu o nowe wydawnictwo, książeczkę edukacyjną pt. „Klekotek z drozdowskiego gniazda” przeprowadzono 10 spotkań edukacyjnych nt biologii i ekologii bociana białego. Podczas zajęć uczestnicy obejrzeli film o bocianie, gdzie z bliska mogli poobserwować codzienne życie na gnieździe, poznali wędrowną bocianę białą, przysłowia i wierzenia o tym ptaku oraz uzupełniali karty pracy. W trakcie zajęć przeprowadzano mini konkurs wiedzy o bocianie białym, w którym nagrodami były książeczki o Klekotku. W zajęciach (od maja do lipca) uczestniczyło 548 uczniów i 81 opiekunów.	V - XII
f)	realizacja programu edukacyjnego pt. "Odkrywamy tajemnice przyrody"	W ramach założonego projektu przez okres siedmiu miesięcy uczniowie klas I i II ze szkoły Podstawowej nr 7 w Łomży uczestniczyli w cyklicznych zajęciach edukacyjnych prowadzonych przez pracownika Parku. Spotkania odbywały się zarówno w SP nr 7 w Łomży jak i w siedzibie LPKDN oraz na ścieżkach przyrodniczych Rezerwatu Kalinowo, nadnarwiańskiej łące czy użytku ekologicznym „Rzeka Narwica”. Podczas zajęć dzieci m.in. nauczyły się rozpoznawać ptaki bytujące w miejskiej przestrzeni, poznały ssaki naszych lasów, dowiedziały się o czym klekoce Klekotek, stanęły oko w oko z ropuchą szarą, poznały niemalże wszystkie tajemnice łąki, odwiedziły zając szaraka, poznały cały dekalog ekologa, nauczyły się jak rozpoznawać nadchodzącą wiosnę oraz dowiedziały się jak pomóc ptakom zimującym w naszym kraju. W ramach spotkań edukacyjnych uczestnicy nie tylko wysłuchali prelekcji i oglądali prezentacje multimedialne czy filmy przyrodnicze, ale również uzupełniali karty pracy, krzyżówki, wykonywali zielniki, albumy o przyrodzistycznym na tym obszarze. Ziółwe tajemnice. Rośliny lecznicze Doliny	I-VI

g)	opracowanie zajęć dot. bezpieczeństwa osób korzystających ze zbiorników wodnych	W czerwcu bieżącego roku opracowano i przeprowadzono zajęcia dotyczące bezpieczeństwa osób korzystających ze zbiorników wodnych. Tematyka zajęć cieszyła się dużym powodzeniem zwłaszcza tuż przed zbliżającymi się wakacjami. Dzieci z zainteresowaniem słuchały, o tym jak należy zachować się w przypadku zagrożenia m.in. poznały numery alarmowe i czynności ratownicze. Dowiedziały się o zasadach wchodzenia do wody oraz o tym, co należy zabrać ze sobą na plażę. Nauczyły się również odczytywać znaki stojące przy nadbrzeżach rzecznych. Miłym akcentem spotkania były quiz z nagrodami, który pozwolił utrwalić poznane wiadomości. Spotkania zostały przeprowadzone w szkołach podstawowych zlokalizowanych na terenie Parku po dwóch stronach rzeki Narew. W zajęciach wzięli udział studenci Turystyki i Rekreacji z Uniwersytetu Łódzkiego.	V-VII
3. Organizacja i udział w akcjach i imprezach związanych z kalendarzem ekologicznym			
a)	zorganizowanie kolejnej edycji akcji pt. "Kwietniowe śmieciobranie w Parku" z okazji Dnia Ziemi	W ramach odchodów Światowego Dnia Ziemi zorganizowano akcję sprzątnięcia terenu Parku pt. „Kwietniowe śmieciobranie w Parku”. Zgodnie z ustalonym wcześniejszym harmonogramem sprzątnięciem objęto tereny: Kalinowa, Drozdowa, Rakowa, Krzewa, Bronowa, Pniewa, użytku ekologicznego Piaskowa Góra – Krzewo oraz Góry Królowej Bony. W akcji wzięło udział ok 400 osób z następujących szkół: SP w Piątnicy, SP w Drozdowie, SP w Rakowie, SP w Wiźnie, SP w Pniewie, IV Liceum Ogólnokształcące z Zespołu Szkół Technicznych w Łomży. Urzędy Gmin w Piątnicy, Łomży i Wiźnie zapewniły rękawice ochronne oraz worki na śmieci. Instytucje te zobowiązały się również do wywozu w/w odpadów z miejsc ich zbiórki. Podczas akcji oprócz uprzątnięcia śmieci wzdłuż dróg zlikwidowano też duże, dzikie wysypisko zlokalizowane przy pomnikowej alei lipowej na trasie Pniewo-Gać.	III-IV
b)	zorganizowanie IV edycji konkursu wiedzy przyrodniczej pt. "Blżej natury" z okazji Dnia Dzikiej Flory, Fauny i Ochrony Naturalnych Siedlisk	Z okazji Dnia Dzikiej, Flory, Fauny i Ochrony Naturalnych Siedlisk wspólnie z Nadleśnictwem Łomża zorganizowano konkurs wiedzy przyrodniczej pt. "Blżej natury". W ramach konkursu należało wykonać prezentację multimedialną zawierającą ciekawostki o rodzimych gatunkach ptaków. Na konkurs wpłynęło 66 prezentacji multimedialnych, w tym 38 z 9 szkół podstawowych i 28 z 5 szkół gimnazjalnych zlokalizowanych na terenie parku i poza jego obszarem. Komisja konkursowa przyznała 11 nagród głównych oraz 10 wyróżnień. Prace oceniane były pod względem zgodności treści prezentacji z tematem konkursu, zawartości merytorycznej oraz pomysłowości i oryginalności sposobu przedstawienia prezentacji.	X - XI
4. Informowanie o przepisach ochrony środowiska i przyrody:			
a)	akcja uświadamiająca lokalne społeczeństwo nt. potrzeby ochrony naturalnego ukształtowania terenu, przeciwdziałająca m.in.. Zjawisku podbierania skarp, zasypywania źródeł i podmokłych olsów	W ramach akcji uświadamiającej lokalne społeczeństwo nt. potrzeby ochrony naturalnego ukształtowania terenu, opracowano broszurę informacyjną skierowaną do mieszkańców okolicznych wsi położonych na terenie LPKDN. W celu rozpowszechnienia akcji opracowano również plakaty informujące o zakazach dotyczących ochrony form rzeźby i gleb oraz racjonalnego gospodarowania surowcami mineralnymi, które rozwieszono na tablicach informacyjnych w każdej wsi położonej na terenie Parku.	IX-XI
5. Działalność wydawnicza Parku:			
a)	udostępnianie osobom zainteresowanym posiadanego zbioru bibliotecznego oraz prac naukowych związanych z ochroną przyrody.	Przez cały 2013 rok udostępniano materiały i pomoce naukowe osobom zainteresowanym, studentom, nauczycielom, turystom odwiedzającym Park oraz uczniom przygotowującym się do konkursów przyrodniczych.	I-XII
b)	sprzedaż i przekazywanie materiałów promujących Park.	Prowadzono na bieżąco sprzedaż i rozdawnictwo materiałów promujących Park	I-XII
c)	aktualizowanie i zarządzanie treścią oficjalnej strony parku www.lpkdn.wrotapodlasia.pl	Na bieżąco dokonywana była aktualizacja strony internetowej Parku www.lpkdn.wrotapodlasia.pl	I-XII
d)	bieżące uzupełnianie zasobów bibliecznych.	Na bieżąco dokonywano uzupełnienia zasobów bibliecznych o pozycje z dziedziny ochrony środowiska i przyrody	I-XII
V. Działalność w zakresie turystyki, rekreacji i promocji			
1.	Współpraca z kwaterodawcami oraz organizacjami i instytucjami świadczącymi usługi turystyczne na terenie Parku i otuliny w zakresie gromadzenia i aktualizowania danych dotyczących turystyki pobytowej oraz ich rozpropagowania na	Zweryfikowano informacje dotyczące adresów kwaterodawców oraz punktów informacji turystycznych z terenu Parku i okolicy. Podpisano umowę o współpracy z Centrum Informacji Turystycznej SP.z.o.o.– NARWIA PROMOTION oraz dokonano wymiany materiałów promocyjnych. Ponadto przygotowano i przesłano formularz PTT ON-LINE, logo parku i zdjęcia do zamieszczenia na portalu Podlaskie Targi Turystyczne ON-LINE.	I - XII
2.	Obsługa Punktu Informacji Turystycznej w Drozdowie	Prowadzono aktywną działalność w Punkcie Informacji Turystycznej w Drozdowie (uzupełnianie publikacji dotyczących turystyki w województwie podlaskim, odpowiedzi na pisma, maile, zaprojektowanie oraz wykonanie bezpłatnych broszur dotyczących agroturystyki w LPK, noclegów i wybranych lokali gastronomicznych w Łomży i na terenie Parku). Ponadto prowadzono rejestr turystów odwiedzających Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi oraz punkt informacji turystycznej w Drozdowie włączy się w prowadzenie badań ankietowych polegających na dokładnej analizie zjawiska ruchu turystycznego na tym obszarze.	VI
3.	Pozyskiwanie materiałów informacyjno-turystycznych z terenu województwa podlaskiego.	Zgromadzono publikacje dotyczące ofert edukacyjnych oraz turystycznych na terenie parków narodowych i krajobrazowych województwa podlaskiego oraz innych materiałów promujących walory przyrodnicze, kulturowe i historyczne województwa podlaskiego: książki, broszury, ulotki, mapy do PIT.	I - XII

4.	Współuczestnictwo i udział w imprezach promujących region – targi turystyczne w Polsce oraz prezentacja materiałów promocyjnych na targach zagranicznych.	Przygotowano stoisko i uczestniczo w VIII Podlaskich Targach Turystycznych w Białymstoku, VII Międzynarodowym Festiwalu Filmów Przyrodniczych im. Braci Wągów w Tykocinie oraz na festynie z okazji otwarcia Bulwarów nad Łomżą. Zorganizowano i uczestniczo w II Łomżyńskich Targach Turystycznych odbywających się w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości im. B. Jańskiego. Przekazano materiały promujące Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi do: - Urzędu Miasta w Łomży na międzynarodowe targi turystyczne w Warszawie i Katowicach	III - IV
5.	Obsługa grup wycieczkowych i turystów indywidualnych – oprowadzanie po salach ekspozycyjnych w siedzibie parku oraz na ścieżkach edukacyjno-przyrodniczych.	W 2013 roku punkt informacji turystycznej odwiedziło 714 osób, w tym 66 turystów zagranicznych z Litwy, Holandii, Białorusi, Niemiec, Francji i Anglii.	I - XII
6.	Kontrola oznakowania ścieżek i szlaków turystycznych przebiegających na terenie Parku	Dokonano kontroli oznakowania ścieżek i szlaków turystycznych przebiegających przez teren Parku.	I - XII
7.	Zorganizowanie szkolenia dla mieszkańców wsi leżących na terenie parku dotyczącego agroturystyki	Udzielano wyczerpującej informacji na ndywidualne zapytanie o możliwość założenia gospodarstwa agroturystycznego w Siemieniu	IX
8.	Organizacja i udział w akcjach i imprezach promujących Park, ochronę środowiska oraz lokalną historię i kulturę:	Przygotowano stoiska i wzięto udział w lokalnych imprezach promujących region:	
a)	udział w "Festynie na Jana",	Festyn na Jana	VI
b)	udział w "Parafiadzie" w Drozdowie.	Parafiała w Drozdowie	VII
VI. Współpraca z innymi podmiotami w zakresie ochrony Parku			
1.	Udział w postępowaniu administracyjnym na etapie tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i zmian	Uczestniczo w 2 postępowaniach dotyczących zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Piątница i Rutki.	I - XII
2.	Uzgodnianie lokalizacji oraz opiniowanie projektów decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, projektów	Zaopiniowano 40 projektów decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.	I - XII
3.	Współpraca z instytucjami i organizacjami: PTOP, Starostwem Powiatowym w Łomży, Urzędami Gminy, Nadleśnictwem Łomża, Muzeum Przyrody w Drozdowie, Urzędem Marszałkowskim w zakresie ochrony przyrody i promocji Parku.	W ramach współpracy z Urzędem Marszałkowskim wydano publikację edukacyjną dla dzieci pt "Klekokotek z drozdowskiego gniazda", poplenerowy kalendarz na 2014 r. i zestawy pocztówek. Współpracowano przy warsztatach integracyjnych "Znaczenie i piękno doliny Narwi" oraz przy konkursie plastyczno-literackim "Nie tylko dudek ma swój czubek...". W imieniu Urzędu wystąpono do WFOŚ i GW z projektem "Popularyzacja działań edukacyjnych..." W ramach akcji „Kwietniowe śmieciobranie w Parku” zwrócono się do gminy Łomża, Piątница, Wizna o pomoc w jej organizacji. Każda z gmin w miarę posiadanych środków zakupiła worki i zapewniła odbiór odpadów . W ramach współpracy z Muzeum Przyrody w Drozdowie przeprowadzono inwentaryzację botaniczną zalewowej łąki w Drozdowie oraz włączono się w projekt 'Ziołowe tajemnice. Rośliny lecznicze Doliny Narwi'. Na potrzeby organizacji wystawy powarsztatowej 'Znaczenie i piękno doliny Narwi' wypożyczono z Muzeum sztalugi. W ramach współpracy z Nadleśnictwem Łomża organizowane są wspólne akcje min, kwietniowe śmieciobranie w Parku" , Dzień Lasu i Zadrzewień oraz konkurs pt. "Bliżej natury"oraz prowadzone są wspólne zajęcia edukacyjne o tematyce leśnej zarówno w siedzibie Parku jak i w terenie na ścieżkach przyrodniczych w rezerwacie Kalinowo.	I - XII
4.	Współpraca z uczelniami wyższymi i szkołami średnimi w zakresie organizacji prac badawczych i organizacji praktyk uczniowskich i studenckich	W roku 2013 w ramach współpracy z uczelniami wyższymi przyjęto na praktyki uczniowskie 7 studentów z Uniwersytetu Łódzkiego w Łodzi oraz 3 osoby na praktyki zawodowe z Policealnej Szkoły Prawno - Administracyjnej "Żak" w Łomży oraz z Uniwersytetu w Pradze.	I - XII
5.	Współpraca ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi	Zorganizowano dwa spotkania Stowarzyszenia Przyjaciół Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi, podpisano porozumienia o współpracy przy działaniach. Opracowano projekt i pozyskano z UMWP fundusze na realizację zadania pn. "Eliminacja roślin inwazyjnych w zbiorowiskach naturalnych ŁPKDN". Opracowano projekt zadania pn. "Kształtowanie postaw ekologicznych w oparciu o akcję "Sprzątanie Świata" na obszarze ŁPKDN".	I-XII
6.	Podpisanie porozumienia o współpracy z dzierżawcą Narwi w zakresie bezpieczeństwa na obszarach wodnych w myśl ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych z dnia 18 sierpnia 2011 r.	Podpisano porozumienia o współpracy Gospodarstwem Rybackim jako dzierżawcą Narwi w zakresie bezpieczeństwa na obszarach wodnych w myśl ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych z dnia 18 sierpnia 2011 r.	I
7.	Zawarcie porozumienia z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Białymstoku dotyczącego współpracy w zakresie prowadzenia wspólnej działalności na rzecz ochrony przyrody,	Podpisano porozumienie z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Białymstoku dotyczącego współpracy w zakresie prowadzenia wspólnej działalności na rzecz ochrony przyrody, środowiska, walorów krajobrazowych oraz działalności edukacyjno- informacyjnej.	I

	8. Współpraca z telewizją, regionalnym radiem i prasą.	Prowadzono bieżącą współpracę z lokalnymi mediami, udzielano wywiadów, informowano o prowadzonych działaniach w Parku, przesyłano informacje i zdjęcia. Wszelka dokumentacja z wywiadów i informacje, które ukazują się w mediach o LPKDN gromadzone są w osobnej teźce	I - XII
VII. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na działalność statutową Parku			
	1. Pozyskanie środków zewnętrznych na popularyzację działań edukacyjno-przyrodniczych w Parku.	Pozyskano środki z WFOŚiGW w ramach zadania "Popularyzacja działań edukacyjnych..." i przeznaczono na zakup namiotu ekspresowego z wyposażeniem, tablicy interaktywnej Jaki to ptak, przyrodniczego koła fortuny, nagród w ogłoszonym konkursie plastycznym "Surowczak w trójniak to ja". We współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół LPKDN pozyskano środki w ramach zadania "Eliminacja roślin inwazyjnych ze zbiorowisk naturalnych LPKDN" i przeznaczono na opracowanie i wydanie publikacji edukacyjnej o roślinach inwazyjnych. We współpracy z UMWP w Białymstoku pozyskano fundusze na wydanie książeczki edukacyjnej "Klekok z drozdowskiego gniazda", kalendarzy poplenerowych na 2014r, wystawę poplenerową, nagrody w konkursie plastycznym oraz wydanie zestawów pocztówek z zabytkami LPKDN.	I-XII
VIII. Prace gospodarcze			
	1. Monitoring stanu oznakowania Parku	Podczas lustracji terenowych dokonywano przeglądu stanu tablic i wpisu do ewidencji. Uszkodzone tablice były na bieżąco naprawiane.	I - XII
	2. Kontynuacja prac związanych z zagospodarowaniem i utrzymaniem terenu wokół siedziby Parku	Prowadzono bieżące prace związane z utrzymaniem terenu wokół siedziby Parku. Przeprowadzono prace pielęgnacyjne na krzewach wokół siedziby Parku. Utworzono dwie rabaty kwiatowe otoczone kamieniami.	I - XII
	3. Konserwacja i naprawa punktów widokowych.	Przeprowadzono bieżące naprawy i prace konserwacyjne punktów widokowych	IV - IX
IX. Inne			
	1. Uczestniczenie w szkoleniach, warsztatach i konferencjach dotyczących zakresu pracy Parku.	Uczestniczono w konferencji z okazji 5. rocznicy powstania RDOŚ w Białymstoku. Uczestniczono w szkoleniu z zakresu oceny stanu, pielęgnacji oraz podejmowania decyzji o wycince drzew pn. "Drzewa w otwartym krajobrazie". Szkolenie organizowane było w ramach ogólnopolskiego Drogi dla Natury przez fundację Zielone Płuca Polski. Uczestniczono w 43 Wszechnicy Biebrzańskiej w siedzibie Biebrzańskiego Parku Narodowego w Osowcu-Twierdzy. Uczestniczono w konferencji pt."Identyfikacja i ocena krajobrazów - wdrażanie Europejskiej Konwencji Krajobrazowej". Konferencja została zorganizowana przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska. Uczestniczono w Ogólnopolskiej konferencji pt."Edukacja Przygodą" w Warszawie. Konferencja poświęcona była zagadnieniom outdoor&adventure education w Polsce w Warszawie.	I - XII
	2. Organizacja posiedzeń Rady Parku.	W celu zapoznania członków rady Parku z zagrożeniami dla rodzimej flory wysłano zaproszenie członkom Rady Parku do czynnego uczestnictwa w akcji eliminacji kolczurki kłapowanej	
X. Działania poza planem			
	1.	Przeprowadzono dwukrotnie czynną akcję eliminacji kolczurki kłapowanej w celu ochrony naturalnych siedlisk	I-XII
	2.	Wzięto udział w festynie ekologicznym tzw. "Ekosobota" organizowanym przez Zespół Szkół Drzewnych i Gimnazjalnych w Łomży	
	3.	Wzięto udział w festynie ludowym zorganizowanym z okazji Dnia Ziemi przez Zespół Szkół Specjalnych w Łomży	
	4.	Zorganizowano ferie zimowe pt. "A może do Parku?", z których skorzystało ok.150 osób.	
	5.	Wzięto udział w organizowanym cyklicznie konkursie Animals 2013, w którym uczestnicy mieli za zadanie wykonać budkę, karmnik lub album o dormianiu ptaków.	
	6.	Uczestniczono w VII Międzynarodowym Festiwalu Filmów Przyrodniczych im. Braci Wagów w Tykocinie, wystawiając ofertę wydawniczą i promując region podlaski.	
	7.	Uczestniczono w uroczystym otwarciu terenów sportowo-rekreacyjnych nad Narwią; port Łomża.	
	8.	Dwukrotnie, na zaproszenie Urzędu Gminy Goworowo, uczestniczono w festynach z okazji Dnia Ziemi i dożynek, promując walory Parku wśród mieszkańców województwa mazowieckiego.	
	9.	Na zaproszenie Dyrekcji Przedszkola Publicznego Nr 14 w Łomży wzięto udział w festynie rodzinnym w ramach obchodów XI Podlaskich Dni Rodziny.	
	10.	Uczestniczono w plenerowej imprezie w Białymstoku organizowanej przez RDOŚ w ramach obchodów Światowego Dnia Ochrony Środowiska. Festyn przebiegał pod hasłem "Myśl, Jedz, Oszczędzaj".	
	11.	Objęto honorowym patronatem konkurs "Różnorodność biologiczna i formy ochrony przyrody w Polsce" zorganizowany przez Białowiecki Park Narodowy. Koordynowano etap powiatowy i uczestniczono w finale konkursu w Białowieży.	
	12.	Rozpoczęto współpracę ze Szkołą Podstawową nr 7 w Łomży i Nadleśnictwem Łomża w ramach projektu edukacyjnego pt. 'Otwieramy Leśne Wrota'. Czas realizacji projektu: wrzesień 2013r. - maj 2014r.	

13.	Dokonano kompleksowej kontroli wałów okalających stadion miejski w Łomży pod kątem zagrożenia ze strony bobrów. Wyniki kontroli przekazano Miejskiemu Ośrodkowi Sportu i Rekreacji w Łomży jako jednostce zainteresowanej.
14.	Opracowano i wydrukowano ulotki o prawidłowej segregacji odpadów i wykorzystano je podczas akcji Sprzątanie Świata 2013.
15.	Odnowiono infrastrukturę użytku ekologicznego "Piaskowa Górka - Krzewo" - malowanie i naprawa barierki i tablicy.
19	Opracowano i wydrukowano ulotki dotyczące bezpieczeństwa na wodzie. Ulotki rozdawane były podczas patroli rzeki Narew.
20	Przeprowadzono prace remontowe w dwóch pomieszczeniach biurowych, w siedzibie Parku (malowanie, szpachlowanie, wymiana